

Poškození cizí věci

Cizí věcí se rozumí věc, jež nenáleží pachateli, resp. nenáleží výlučně jemu. Není jí však ve smyslu tohoto ustanovení ve vztahu ke kterémukoli z manželů věc, která je v jejich společném jmění (§ 708 a násl. obč. zákoníku), protože v takovém případě každý z manželů je úplným vlastníkem celé věci. Útok jednoho z manželů vůči věci náležející do jejich společného jmění není proto trestným činem poškození cizí věci podle § 228 tr. zákoníku. V případě společného jmění manželů ve smyslu výkladu pojmu cizí věc ho ustálená judikatura vykládá tak, že se pachatel nemůže dopustit trestného činu podle § 228 tr. zákoníku (též podle § 205, 173 tr. zákoníku) na věci, která je součástí společného jmění manželů. Došlo-li k zániku manželství a v souvislosti s tím zaniklo i společné jmění manželů, do doby, než bude uzavřena dohoda o vypořádání společného jmění manželů ve smyslu § 738 obč. zákoníku, nebo než bude rozhodnuto o vypořádání tohoto jmění soudem na základě návrhu některého z bývalých manželů podle § 740 obč. zákoníku, a dosud neuplynula ani doba tří let ve smyslu § 741 obč. zákoníku, vychází se ze zásady, že věci do tohoto majetku patřící stále podléhají režimu společného jmění manželů. Proto za situace, kdy jeden z bývalých manželů poškodí věc patřící do takového majetku, nejde pro něj o cizí věc ve smyslu § 228 odst. 1 tr. zákoníku.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 8 Tz 77/2021-80 ze dne 27.10.2021)
Nejvyšší soud projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona podanou ministryní spravedlnosti České republiky ve prospěch podezřelého F. Č., nar. XY v XY, trvale bytem XY, fakticky bytem XY, proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, a rozhodl tak, že podle § 268 odst. 2 tr. ř. se vyslovuje, že pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, byl porušen zákon v ustanoveních § 13 odst. 1 a § 228 odst. 1 tr. zákoníku a v řízení, jež tomuto rozhodnutí předcházelo, v § 2 odst. 5, 6 a § 179g odst. 1 tr. ř., v neprospěch podezřelého F. Č. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. se napadené usnesení zrušuje. Zrušují se i všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 270 odst. 1 tr. ř. se přikazuje státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství Praha-východ, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

I.

1. Stížnost pro porušení zákona č. j. MSP-54/2021-ODKA-SPZ/5 podaná ministryní spravedlnosti podle § 266 odst. 1 tr. ř. ve prospěch podezřelého F. Č. (dále „podezřelý“) směřuje proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, č. j. ZK 114/2020-9, jímž bylo podle § 179c odst. 2 písm. h) tr. ř. ve spojení s § 179g odst. 1 tr. ř. ve věci týkající se podezření ze spáchaní přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání a podle § 179g odst. 3 tr. ř. byla podezřelému stanovena zkušební doba v trvání osmi měsíců. Toto usnesení nabylo právní moci dne 5. 5. 2020.

2. Ministryně spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona poukázala na stávající právní úpravu

obsaženou v § 13 odst. 1 a § 228 odst. 1 tr. zákoníku i § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a shrnula skutkový stav zjištěný orgány činnými v trestním řízení v posuzované věci spočívající zkráceně v tom, že „podezřelý dne 9. 2. 2020 kolem 17.30 hod., v obci XY, okres XY, během hádky s bývalou manželkou D. Č., úmyslně kopl do levých předních dveří jejího stojícího vozidla tov. zn. BMW X4, reg. zn. XY, v důsledku čehož došlo k promáčklině dveří, jejíž oprava činila 14.559 Kč, čímž D. Č. způsobil škodu 10.000 Kč a společnosti Allianz pojišťovna, a. s., škodu ve výši 4.599 Kč“. Postup podle § 179g odst. 1 tr. ř. vyplynul z toho, že ve věci bylo vedeno zkrácené přípravné řízení, v rámci něhož podezřelý popsané jednání doznal, uhradil způsobenou škodu a s postupem podle § 179g odst. 1 tr. ř. souhlasil.

3. Ze stížnosti se dále podává, že podezřelý uvedl, že do vozidla, které užívala jeho bývalá manželka, kopnul, přičemž poškozená D. Č. ve vysvětlení podaném k poškození vozidla konstatovala, že je majitelkou předmětného motorového vozidla, byť majetek nemají s podezřelým jako bývalým manželem stále rozdělený. Využila tudíž i práva podle § 43 odst. 3 tr. ř. uplatnit nárok na náhradu škody a podle § 163 odst. 1 tr. ř. souhlasila s trestním stíháním svého bývalého manžela. Ministryně spravedlnosti zmínila i řízení o návrhu podezřelého na povolení obnovy řízení vedené u Okresního soudu Praha-východ pod sp. zn. 0 Nt 8204/2020, z něhož sice vyplynulo, že mělo poškozené vozidlo náležet do společného jmění manželů, a tudíž by nemohlo být věcí cizí ve smyslu § 228 odst. 1 tr. zákoníku, jakož ani posuzovaný skutek by nemohl být trestným činem, avšak obnova povolena nebyla a usnesením ze dne 3. 11. 2020, sp. zn. 0 Nt 8204/2020, byl podle § 283 písm. d) tr. ř. návrh podezřelého na povolení obnovy řízení v posuzované trestní věci zamítnut, neboť se jedná o otázku zákonnosti rozhodnutí, nikoli otázku skutkovou, na kterou míří právní úprava obnovy řízení, vyjdou-li najevo nové skutečnosti a důkazy.

4. Právě tato okolnost vedla k podání stížnosti pro porušení zákona, protože z doložených podkladů vyplývá, že v době spáchání skutku nebylo dosud vypořádáno společné jmění tehdy již bývalých manželů Č., leč poškozená v řízení o určení výživného vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 0 P 212/2015 v rámci jednání dne 9. 9. 2019 uvedla, že vozidlo tov. zn. BMW X4 zakoupila v prosinci 2018 z finančních prostředků, které obdržela na základě dohody o vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu manželství ve výši 15.000.000 Kč. Tato dohoda však nebyla Obvodním soudem pro Prahu 8 schválena (viz usnesení ze dne 8. 11. 2019, sp. zn. 0 Nc 43002/2019), a tudíž částka 15.000.000 Kč, z níž poškozená vozidlo zakoupila, je součástí společného jmění manželů, byť k rozvodu manželství došlo v únoru 2019 (srov. rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018) a ke spáchání posuzovaného skutku dne 9. 2. 2020.

5. Na základě těchto zjištění ministryně spravedlnosti shrnula, že předmětné vozidlo mělo být zakoupeno z finančních prostředků, které náležely do společného jmění manželů, přičemž i vozidlo samotné bylo zakoupeno před rozvodem manželství v prosinci 2018. Mediační dohoda o vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu manželství uzavřená dne 31. 7. 2015 nebyla následně schválena soudem a stále se vede řízení o vypořádání společného jmění manželů. Vozidlo proto bylo zakoupeno poškozenou z prostředků patřících do společného jmění manželů, jak ostatně plyne i z vyjádření poškozené (viz řízení vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 0 P 212/2015). I pokud by nebylo toto vozidlo předmětem řízení o vypořádání společného jmění manželů, tak v době spáchání skutku dosud neuplynula lhůta ve smyslu § 741 obč. zákoníku.

6. Náleželo-li v době spáchání skutku předmětné vozidlo do nevypořádaného společného jmění manželů, pro podezřelého nebylo cizí věcí ve smyslu jejího výkladu podle ustálené trestněprávní judikatury, která vychází z názoru, že u společného jmění manželů je každý z manželů úplným vlastníkem celé věci (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2001, sp. zn. 7 Tz 120/2001, či rozhodnutí č. [32/1969](#) Sb. rozh. tr., aj.). Takto vyjádřené zásady je nutné vztáhnout i na majetkový režim rozvedených manželů, pokud dosud nedošlo k vypořádání společného jmění, neboť

je třeba mít na paměti, že i pro takový případ, platí podle § 736 věta druhá obč. zákoníku, že dokud zúžené, zrušené nebo zaniklé společné jmění není vypořádáno, použijí se pro ně ustanovení o společném jmění přiměřeně (srov. též např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 11.2008, sp. zn. 33 Odo 1229/2006).

7. Ministryně spravedlnosti na základě těchto zjištění shledala, že v projednávané věci situace, na kterou dopadá ustanovení § 741 obč. zákoníku, nenastala, ani nedošlo k jinému způsobu vypořádání společného jmění, a proto nelze dotčené vozidlo považovat za „věc cizí“, což je odrazem zvláštního případu tzv. společenství jmění (§ 1236 až 1239 obč. zákoníku) s tím, že se toto společenství řídí přiměřeně úpravou platnou pro společné jmění manželů. Základní charakter tohoto společenství jmění manželů je stejný jako v případě ještě nezaniklého společného jmění manželů, včetně toho, že zachována zůstává i bezpodílová povaha společenství (srov. KRÁLÍČKOVÁ, Z., HRUŠÁKOVÁ, M., a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo. § 655 - § 975. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, komentované ustanovení § 736 obč. zákoníku, zdroj Beck-online).

8. Uvedené skutečnosti vedly ministryni spravedlnosti k závěru, že usnesení Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, vzešlo z řízení, v němž nebyl dostatečně objasněn u trestného činu poškození cizí věci znak „cizí věci“ této skutkové podstaty, a tudíž usnesení podle § 179g odst. 1 tr. ř. bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Upozornila rovněž na minimum dosavadní trestněprávní judikatury týkající se zrušeného společného jmění manželů, které dosud nebylo vypořádáno, a z toho plynoucí nezanedbatelný judikaturní rozměr projednávané věci. Závěrem proto navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, byl porušen zákon v neprospěch podezřelého F. Č., a to v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a § 13 odst. 1, § 228 odst. 1 tr. zákoníku, a aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, v celém rozsahu, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství Praha-východ, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

II.

9. Nejvyšší soud shledal, že stížnost pro porušení zákona je přípustná podle § 266 odst. 1 tr. ř., neboť směřuje proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, které nabylo právní moci dne 5. 5. 2020, a proto přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost rozhodnutí, proti němuž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející.

III.

10. Obviněný, jenž byl o veřejném zasedání řádně a včas vyrozuměn, se k němu nedostavil. Obhájce si ve stanovené lhůtě nezvolil, přičemž důvody nutné obhajoby ve smyslu § 36a odst. 2 tr. ř. u něj v posuzované věci nebyly dány.

11. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství přítomný u veřejného zasedání se zcela ztotožnil s argumenty ministryně spravedlnosti uvedenými v podané stížnosti pro porušení zákona a

připojil se i k jejímu návrhu na způsob rozhodnutí Nejvyššího soudu.

IV.

12. Podle předložené stížnosti pro porušení zákona je zjevné, že ministryně spravedlnosti shledává její podstatu jednak ve vadném postupu řízení, které předcházelo vydání přezkoumávaného rozhodnutí, protože státní zástupce, potažmo policejní orgán, nedostatečně ve smyslu § 2 odst. 5, 6 tr. ř. objasnil okolnosti rozhodné pro objasnění činu, z něhož byl obviněný podezřelý, tak, aby mohlo být bez pochybností rozhodnuto podle § 179g tr. ř. o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání. Jednak ministryně spravedlnosti vytýká porušení zákona z důvodu nedostatečného objasnění znaku „cizí věc“ u přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku.

13. Z hlediska takto vytknutých nedostatků je třeba uvést, že z povahy podmíněného odložení podání návrhu na potrestání podle § 179g tr. ř. plyne, že jde o institut (zavedený do trestního řádu zákonem č. [193/2012](#) Sb.), který je alternativním řešením ve zkráceném přípravném řízení. Dopadá na trestné činy, o nichž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let (viz § 179a tr. ř.), tudíž se uplatňuje v řízení o přečinech (§ 14 odst. 2 tr. ř.). Předpokladem pro to, aby takový procesní postup mohl být zvolen, je třeba, aby bylo výsledky zkráceného přípravného řízení objasněno, že čin, pro který se toto řízení vede, naplňuje po všech stránkách znaky zvažovaného přečinu, a to jak po formální, tak i po materiální stránce, protože státní zástupce o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání rozhoduje namísto postupu podle § 179c odst. 2 tr. ř. Proto, i když se obviněný k takovému činu dozná [srov. § 179g odst. 1 písm. a) tr. ř.], tato skutečnost, třebaže je jednou z podmínek pro postup podle § 179g tr. ř., nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti objasnit (srov. zásadu oficiality podle § 2 odst. 4 tr. ř.), zda předmětný čin naplňuje všechny znaky trestného činu, konkrétně přečinu (viz § 13 tr. zákoníku), který je v něm spatřován. Hmotněprávní podmínkou pro takový postup tedy je objasnění, že jde o trestný čin (přečin), tzn., že z výsledků zkráceného přípravného řízení vyšlo najevo, že čin, pro nějž se toto řízení vede, naplňuje všechny znaky konkrétního trestného činu. Jestliže takový závěr nelze učinit a o některém ze znaků vznikají pochybnosti, nebo z výsledků dokazování plyne, že nebyl některý znak objasněn, nelze podle § 179g tr. ř. postupovat (k tomu srov. § 179c tr. ř.).

14. V posuzované věci však policejní orgán a státní zástupce tyto podmínky před podáním návrhu na podmíněné odložení podání návrhu na potrestání nesplnili. V řízení o přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku totiž nezjistili, zda vozidlo, které měl obviněný činem, pro nějž se zkrácené přípravné řízení vedlo, poškodit, pro něj bylo cizí věcí za situace, kdy z okolností, za kterých byl tento čin spáchán, se podávalo, že souvisí se společným jměním nedlouho před tím rozvedených manželů.

15. Nejvyšší soud z obsahu spisů Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Obvodního oddělení Čelákovice sp. zn. KRPS-37308/TČ-2020-011511, Okresního státního zastupitelství Praha-východ sp. zn. ZK 114/2020 a Okresního soudu Praha-východ sp. zn. 0 Nt 8204/2020, jejichž součástí je i napadené usnesení Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, zjistil, že podezření ze spáchání přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, bylo F. Č. sděleno policejním orgánem dne 6. 4. 2020. Skutkový základ i obsah citovaného sdělení podezření je popsán ve stížnosti pro porušení zákona, jak je výše uvedeno. Ze shromážděných listinných podkladů vyplynulo, že vzájemné majetkové poměry podezřelého a poškozené po rozvodu manželství dosud, resp. k okamžiku spáchání činu, vypořádány nebyly. Podle rozsudku o rozvodu manželství Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018, se majetkové poměry manželů neřešily, jak plyne z opisu tohoto rozhodnutí založeného ve spisu policejního orgánu sp. zn. ZK 114/2020, z něhož je patrné, že i manželé sjednaná mediační dohoda nebyla soudem schválena, což dokládá usnesení Městského soudu v Praze ze dne

12. 2. 2020, sp. zn. 62 Co 48/2020, jímž byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 8. 11. 2019, sp. zn. 0 Nc 43002/2019, o zamítnutí návrhu podezřelého F. Č. jako navrhovatele na schválení dohody o vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu. Ten měl státní zástupce ve spisovém materiálu sp. zn. ZK 114/2020 též k dispozici.

16. Státní zástupce i přes uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že vina podezřelého byla prokázána a byla zvolena i odpovídající právní kvalifikace, že podezřelý splnil veškeré zákonné podmínky vymezené v § 179g odst. 1 tr. ř., neboť se k trestné činnosti doznal, s uvedeným postupem souhlasil a uhradil i způsobenou majetkovou škodu poškozeným, když i k osobě podezřelého a jeho dosavadnímu způsobu života lze důvodně rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání považovat za dostačující. Proto státní zástupce usnesením ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, podle § 179c odst. 2 písm. h) tr. ř. ve spojení s § 179g odst. 1 tr. ř. podmíněně odložil podání návrhu na potrestání podezřelého za současného stanovení zkušební doby v trvání osmi měsíců (viz č. l. 11 spisu Okresního soudu Praha-východ sp. zn. 0 Nt 8204/2020). Toto usnesení nabylo právní moci 5. 5. 2020, protože nikdo nevyužil možnosti podat proti němu stížnost.

17. Podstatou stížnosti pro porušení zákona je vznesena otázka, zda věc, do níž obviněný kopl, tj. předmětný automobil, pro něj byla v dané situaci cizí věcí, což je jeden ze základních znaků skutkové podstaty přečinu podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se dopustí ten, kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Musí se tedy vždy jednat o cizí věc. Tento znak není naplněn, pokud by se jednalo o věc vlastní, nebo která, byť zčásti, náleží pachateli, jenž ji má ve spoluvlastnictví.

18. Cizí věcí se rozumí věc, jež nenáleží pachateli, resp. nenáleží výlučně jemu (srov. přiměřeně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2020 sp. zn. 7 Tdo 830/2002). Není jí však ve smyslu tohoto ustanovení ve vztahu ke kterémukoli z manželů věc, která je v jejich společném jmění (§ 708 a násl. obč. zákoníku), protože v takovém případě každý z manželů je úplným vlastníkem celé věci. Útok jednoho z manželů vůči věci náležející do jejich společného jmění není proto trestným činem poškození cizí věci podle § 228 tr. zákoníku (srov. přiměřeně rozhodnutí uveřejněné v Bulletinu Nejvyššího soudu roč. 1984, seš. 3, č. 15). V případě společného jmění manželů lze ve smyslu výkladu pojmu cizí věc přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, že ustálená judikatura ho vykládá tak, že se pachatel nemůže dopustit trestného činu podle § 228 tr. zákoníku (též podle § 205, 173 tr. zákoníku) na věci, která je součástí společného jmění manželů.

19. Podle ministryně spravedlnosti je však třeba tuto zásadu vztáhnout i na situaci, která nastala v projednávané věci, kdy podezřelý poškodil věc patřící do společného jmění bývalých manželů, jejichž majetkové poměry po rozvodu nebyly vypořádány, a již po rozvodu manželství užívala poškozená. Proto Nejvyšší soud zkoumal, za jakých okolností věci ze společného jmění manželů pozbývají takových účinků a jaká byla konkrétní situace v přezkoumávané věci.

20. Z připojeného spisového materiálu plyne, že v době, kdy k činu došlo (dne 9. 2. 2020), manželství podezřelého a poškozené bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018 (srov. též č. l. 33, 34 spisu Okresního soudu Praha-východ sp. zn. 0 Nt 8204/2020). Proto je třeba na uvedený stav nahlížet ve smyslu § 708 obč. zákoníku, z něhož plyne, že společné jmění manželů vždy spojuje svou existenci s existencí manželství, a spolu se zánikem manželství nebo jeho prohlášením za neplatné naopak společné jmění manželů zaniká, avšak s tím, že dokud není majetková podstata zaniklého společného jmění vypořádána, budou i nadále přiměřeně použitelná ustanovení o společném jmění manželů (srov. HRUŠÁKOVÁ, M., KRÁLÍČKOVÁ, Z., a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo. § 655 - § 975. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 157). Podle § 709 odst. 1, 3 obč. zákoníku je součástí společného jmění to, čeho nabyl jeden z manželů nebo čeho nabyli oba manželé společně za trvání manželství, s výjimkou věcí z toho vyloučených. Součástí společného jmění je zisk z toho, co náleží výhradně jednomu z manželů, také

podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva. To neplatí, pokud jeden z manželů nabytí podíl způsobem zakládajícím podle odstavce 1 jeho výlučné vlastnictví.

21. Se zřetelem na takto stanovené podmínky bylo třeba zkoumat, zda předmětné vozidlo patřilo do společného jmění manželů a zda v době po rozvodu trval stav předpokládaný v § 736 obč. zákoníku, podle něhož je-li společné jmění zrušeno nebo zanikne-li, anebo je-li zúžen jeho stávající rozsah, provede se likvidace dosud společných povinností a práv jejich vypořádáním. Dokud zúžené, zrušené nebo zaniklé společné jmění není vypořádáno, použijí se pro ně ustanovení o společném jmění přiměřeně. Z tohoto ustanovení plyne, že i když společné jmění manželů zaniká v okamžiku nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství, podle § 765 obč. zákoníku zanikne-li manželství rozvodem, spravují se majetkové povinnosti a práva rozvedených manželů dohodou manželů. Nedohodnou-li se rozvedení manželé o vypořádání, může bývalý manžel podat návrh na vypořádání (srov. § 740 obč. zákoníku). O vypořádání rozhoduje soud podle stavu, kdy nastaly účinky zúžení, zrušení nebo zániku společného jmění. K vypořádání může dojít dohodou, která je preferovaným způsobem vypořádání společného jmění manželů (§ 738 odst. 1 obč. zákoníku), jež má vždy účinky ke dni, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, bez ohledu na to, zda dohoda byla uzavřena před anebo po zúžení, zrušení nebo zániku společného jmění. Nedojde-li do tří let od zúžení, zrušení nebo zániku společného jmění k vypořádání toho, co bylo dříve součástí společného jmění, ani dohodou, ani nebyl podán návrh na vypořádání rozhodnutím soudu, platí skutečnosti uvedené v § 741 obč. zákoníku.

22. Na základě takto stanovených zásad lze konstatovat, že přestože manželství podezřelého a poškozené zaniklo a v souvislosti s tím zaniklo i společné jmění manželů, do doby, než bude uzavřena dohoda o vypořádání společného jmění manželů ve smyslu § 738 obč. zákoníku, nebo než bude rozhodnuto o vypořádání tohoto jmění soudem na základě návrhu některého z bývalých manželů podle § 740 obč. zákoníku, a dosud neuplynula ani doba tří let ve smyslu § 741 obč. zákoníku, vychází se ze zásady, že věci do tohoto majetku patřící stále podléhají režimu společného jmění manželů. Proto za situace, kdy jeden z bývalých manželů poškodí věc patřící do takového majetku, nejde pro něj o cizí věc ve smyslu § 228 odst. 1 tr. zákoníku.

23. V posuzované věci s ohledem na skutečnosti, které dosud byly zjištěny, se nabízí závěr, že automobil, do nějž podezřelý kopl a který poškodil, byl stále v režimu věci patřící do společného jmění manželů, protože, jak tvrdil podezřelý, nedošlo v době před rozvodem manželství, ani po něm, k dohodě ani vypořádání společného jmění jiným způsobem, přičemž zatím neplynula ani doba tří roků po rozvodu. Podezřelý sice předložil Obvodnímu soudu pro Prahu 8 návrh na schválení mediační dohody, kterou s poškozenou uzavřel za trvání manželství dne 31. 7. 2015, jejímž předmětem bylo vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu manželství, v níž bylo ujednáno v článku II. bod 13., že podezřelý poskytne poškozené 15.000.000 Kč jako náhradu za prostředky vynaložené ze společného jmění manželů (viz č. l. 22 spisu Okresního soudu Praha-východ sp. zn. 0 Nt 8204/2020), což také učinil, avšak dohoda pro nedostatek vůle poškozené nebyla akceptována. Návrh podezřelého na schválení dohody byl usnesením soudu ze dne 8. 11. 2019, sp. zn. 0 Nc 43002/2019, zamítnut, což Městský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 62 Co 48/2020, potvrdil, neboť poškozená D. Č. brojila proti platnosti a účinnosti mediační dohody (č. l. 35 až 39 cit. spisu).

24. K okolnostem nabytí předmětného vozidla se podává z výpovědi poškozené D. Č. zaznamenané ve spisu týkajícím se řízení o svěření do péče a určení výživného vedeného Obvodním soudem pro Prahu 8 pod sp. zn. 0 P 212/2015, při jednání dne 9. 9. 2019, že poté, co od podezřelého i přesto, že dohoda nebyla schválena, převzala částku 15.000.000 Kč, neboť jí byla ještě za trvání manželství podezřelým vyplacena, zakoupila si z ní v prosinci 2018 byt a osobní motorové vozidlo tov. zn. BMW X4, reg. zn. XY (č. l. 17 dozorového spisu sp. zn. ZK 114/2020), tedy vozidlo, které je napadeným předmětem v

posuzované trestní věci. Připustila ve shodě s podezřelým, že do dne, kdy mělo dojít k nyní posuzovanému činu, tj. téměř rok od rozvodu manželství, nebylo o vypořádání společného jmění manželů soudem pravomocně rozhodnuto.

25. Nutné je zdůraznit, že obviněný poté, co bylo přezkoumávané usnesení Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, č. j. ZK 114/2020-9, vydáno s jeho souhlasem, podal proti němu návrh na povolení obnovy řízení (č. l. 3 až 10 spisu), a to z týchž důvodů, jaké jsou zformulovány v nyní podané stížnosti pro porušení zákona. Tento návrh však byl usnesením Okresního soudu Praha-východ ze dne 3. 11. 2020, sp. zn. 0 Nt 8204/2020, podle § 283 písm. d) tr. ř. zamítnut, a to přesto, že soud v zásadě zjistil, že existenci v návrhu obviněného zmiňovaných skutečností nelze vyloučit, avšak šlo by o činnost soudu jdoucí nad rámec účelu obnovy řízení, která dopadá pouze na situace, v nichž vyvstanou po právní moci rozhodnutí nové skutkové okolnosti, nikoli na změnu právního názoru obviněného, resp. obhajoby, či na pochybení orgánů činných v trestním řízení při aplikaci norem hmotného či procesního práva (č. l. 50 až 52, 57 až 58). Lze jen zmínit, že i státní zástupkyně přítomná veřejnému zasedání dne 3. 11. 2020 se s podezřelým ve výhradě možné vadné právní kvalifikace podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku ztotožnila (viz na č. l. 52 spisu). Se zřetelem na tyto závěry byl podán podnět ke stížnosti pro porušení zákona.

V.

26. Na základě těchto zjištění korespondujících s obsahem podané stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud shledal, že stížnost pro porušení zákona je důvodná, neboť je zřejmé, že státní zástupce stížností pro porušení zákona napadené usnesení vydal, aniž by bylo postupováno řádně a důsledně ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Je třeba poznamenat, že jako předběžnou (srov. § 9 odst. 1 tr. ř.) bylo třeba řešit otázku, zda je předmětný automobil pro obviněného věcí cizí, což však neobjasnil, a rozhodl přesto, že byly důvodné pochybnosti, zda byly naplněny znaky přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, a tedy, zda bylo možné volit postup podle § 179g odst. 1 tr. ř.

27. Po rozvodu manželství na základě rozsudku Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018, nedošlo k uzavření dohody, která sice připravena byla, avšak pro nesouhlasný postoj poškozené k návrhu majetkového vypořádání vtěleného do mediační dohody sjednané v roce 2015 před mediátorem nedošlo. Jednalo se o mediační dohodu podle § 7 zákona č. [202/2012](#) Sb., o mediaci, která ačkoliv to zákon výslovně neuvádí, není bez dalšího vykonatelná, není novým druhem exekučního titulu. Lze však docílit vykonatelnosti dohody uzavřené mezi stranami v průběhu mediace jejím promítnutím do notářského nebo exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti (následně uzavření dohody o splnění nároku vyplývajícího z mediační dohody ve formě notářského či exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti) nebo do smíru schváleného soudem (srov. Důvodovou zprávu k zákonu č. [202/2012](#) Sb., o mediaci, dostupnou např. v právním informačním systému ASPI). Taková dohoda je tedy vykonatelná výlučně po jejím schválení soudem, a to buď v rámci smířčího řízení v podobě přetorského smíru, nebo v občanském soudním řízení ve formě soudního smíru, případně na základě notářského zápisu (srov. DOLEŽALOVÁ, M., HÁJKOVÁ, Š. a kol. Zákon o mediaci. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 36, komentář k § 7 dostupný v Beck-online k datu 27. 10. 2021). Z těchto důvodů bez souhlasu poškozené nemohla být soudem schválena, jak soud v odůvodnění zmíněného usnesení také výslovně s poukazem na již citované ustanovení zákona č. [202/2012](#) a komentářovou literaturu k němu, jakož i na ustanovení § 736 a násl. občanského zákoníku vyložil.

28. Z uvedených důvodů nemohly na základě zmíněné mediační dohody nastat právní účinky předpokládané v § 738 obč. zákoníku. Základním limitujícím faktorem pro uzavření dohody o

vypořádání zaniklého, zrušeného nebo zúženého společného jmění manželů, je lhůta pro její uzavření vyplývající z § 741 obč. zákoníku. Dohoda musí být uzavřena nejpozději do tří let od zrušení společného jmění. V posuzované věci k vypořádání společného jmění nedošlo ani ve smyslu § 740 obč. zákoníku, k němuž dala poškozená podnět návrhem k Obvodnímu soudu pro Prahu 8 v červnu 2019, avšak soud v době, kdy k činu mělo dojít, tj. ke dni 9. 2. 2020, o vypořádání společného jmění nerozhodl. Neuplynula ani doba tří let od rozvodu manželství ve smyslu § 741 obč. zákoníku potřebná k tzv. vydržení věci, a proto § 736 věta druhá obč. zákoníku se na předmětné vozidlo BMW X4 užívané poškozenou a zakoupené ještě za trvání manželství v prosinci 2018 nadále vztahovala ustanovení tohoto zákoníku o společném jmění manželů, neboť poškozená si vozidlo koupila z částky 15.000.000 Kč, kterou jí podezřelý dal na základě neúčinné dohody z prostředků patřících do společného jmění manželů, jež v té době nebylo zákonným způsobem vypořádáno.

29. Zjištění plynoucí z uvedených podkladů státní zástupce v době rozhodování o napadeném usnesení neměl k dispozici, a nemohl dostatečně posoudit, zda byl naplněn znak věci cizí jako základní znak skutkové podstaty přečinu podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku. Doznání obviněného pro takový závěr v dané situaci nepostačovalo, a proto nemělo být postupováno podle § 179g tr. ř. Tak lze učinit pouze tehdy, když ve smyslu § 179c odst. 1 tr. ř. nevznikají pochybnosti o tom, jaký trestný čin (přečin) je spatřován ve skutku, pro který je sděleno podezření. Orgány činné v trestním řízení nedbaly v důkazním řízení zásad oficiality a vyhledávací (srov. § 2 odst. 4 tr. ř.), jimiž je obecně vymezena povinnost orgánů činných v trestním řízení z vlastní iniciativy vyhledávat a provádět důkazy tak, aby byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tyto zásady se nutně musejí promítat i do zkráceného přípravného řízení, protože i zde platí, že doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád I. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 36). Těmto zásadám, jejichž smyslem a účelem je řádné a spravedlivé, pochybnosti nevzbuzující objasnění věci, policejní orgán ani státní zástupce nedostáli, neboť pro své závěry si neopatřili potřebné důkazy, resp. ty, které měli k dispozici, náležitě a obezřetně nehodnotili v souladu s jejich skutečným obsahem v návaznosti na právní předpisy, a to i jiných právních odvětví nežli jen práva trestního, zde především práva občanského. Namísto toho se státní zástupce spokojil s doznáním podezřelého F. Č., jakož i s tím, že nahradil způsobenou škodu, a dovozoval tak naplnění znaků přečinu poškození věci podle § 228 odst. 1 r. zákoníku na základě neúplného dokazování.

VI.

30. Nejvyšší soud z uvedených důvodů stížnosti pro porušení zákona přisvědčil a v souladu s ní vyslovil, že podle § 268 odst. 2 tr. ř. byl pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, porušen zákon v ustanoveních § 13 odst. 1 a § 228 odst. 1 tr. zákoníku a v řízení, jež tomuto rozhodnutí předcházelo, v § 2 odst. 5, odst. 6 a § 179g odst. 1 tr. ř. v neprospěch podezřelého F. Č. Proto podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil toto usnesení, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství Praha-východ, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

31. Na státním zástupci v dalším řízení bude, aby znovu všechny výše uvedené skutečnosti vzal do úvahy, případně na ně objasňování přečinu podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku sám zaměřil, v souladu s nimi znovu zvažoval další postup a plně v intencích všech ovládajících trestní řízení rozhodl. Při tomto svém rozhodování bude vázán právním názorem, který výše vyslovil Nejvyšší soud (§ 270 odst. 4 tr. ř.), a ustanovením § 273 tr. ř., podle něhož nemůže v novém řízení dojít ke zhoršení postavení podezřelého, neboť stížnost pro porušení zákona byla podána toliko v jeho prospěch (zákaz reformationis in peius).

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)